

Aika 08.12.2025, klo 10:00 - 12:50

Paikka Linnasmäen opisto

Käsitellyt asiat

- § 37 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**
- § 38 Pöytäkirjantarkastajien valitseminen**
- § 39 Ääntenlaskijain valitseminen**
- § 40 Ajankohtainen katsaus maakuntavaltuustolle**
- § 41 Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset**
- § 42 Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä**
- § 43 Talousarvio 2026 ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma**
- § 44 Varsinais-Suomen strategia 2040+**
- § 45 Maakunnan tila syksy 2025 -katsaus**
- § 46 Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 2024**
- § 47 Sidonnaisuusilmoitukset ja sidonnaisuusrekisteri 2025**
- § 48 Valtuustoryhmän tai valtuutetun aloitteet**
- § 49 Valtuutetun kyselyt**

Saapuvilla olleet jäsenet

Aliisa Wahlsten, puheenjohtaja
Kaija Hartiala, 1. varapuheenjohtaja, poistui 11:01
Laura Lähteenmäki-Ojala, 2. varapuheenjohtaja
Sara Koiranen, 3. varapuheenjohtaja
maakuntavaltuuston jäsenet

Muut saapuvilla olleet

Petra Määttänen, hallintojohtaja, sihteeri
Jyri Arponen, maakuntajohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Antti Vasanen, tietopalvelupäällikkö
Sonja Palhus, kansainvälisten asioiden päällikkö
Henna Salminen, projektkoordinaattori
Miika Tiainen, edunvalvonnan erikoissuunnittelija
Heli Mäkynen, johdon assistentti
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
Salla-Maria Lauttamäki, kehittämispäällikkö
Teija Ek-Marjamäki, poistui 12:36
Juhani Pilpola
Pekka Kuusisto
Pertti Pokki
Talvikki Jori
Anna-Leena Yli-Jama
Kimmo Aho, poistui 11:22
Saku Nikkanen
Kaisa Wallavuori, poistui 12:03

Allekirjoitukset

Aliisa Wahlsten
Puheenjohtaja

Petra Määttänen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

12.12.2025

12.12.2025

Janina Achren

Maija Gerke

§ 37

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Liitteet

- 1 Läsnäolleet valtuutetut 8.12.2025
- 2 Maakuntavaltuuston jäsenluettelo kunnittain

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 80 §:n mukaan esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset maakuntavaltuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, elleivät erityiset syyt ole esteenä.

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 86 §:n mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan jäsenkunnittain aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokous on päätösvaltainen, jos vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä, ellei laissa ole muuta säädetty. Maakuntavaltuuston kokonaisjäsenmäärä on 106 jäsentä, jolloin vähintään 2/3 valtuutetuista on 71 jäsentä, joka on päätösvaltaisuuden ehto. (Kuntalaki § 103). Mikäli puheenjohtaja toteaa maakuntavaltuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Ehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen käsittelyjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

§ 38

Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 97 §:n mukaan maakuntavaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Viime maakuntavaltuuston pöytäkirjantarkastajina toimivat Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen ja Perussuomalaisten valtuutetut. Vuorossa ovat Vasemmistoliiton ja Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuutetut.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto valitsee kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan.

Päätös

Maakuntavaltuusto valitsi pöytäkirjantarkastajiksi valtuutettu Sara Koirasen ehdotuksesta valtuutettu Maija Gerken ja valtuutettu Regina Koskisen ehdotuksesta valtuutettu Janina Achrénin.

§ 39

Ääntenlaskijain valitseminen

Mahdollisia muita kuin suhteellisia vaaleja ja äänestyksiä varten valitaan ääntenlaskijat.

Viime maakuntavaltuuston ääntenlaskijoina toimivat Kansallisen Kokoomuksen ja Suomen Keskustan valtuutetut. Vuorossa ovat Vihreän liiton ja Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuutetut.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto valitsee vähintään kaksi jäsentään ääntenlaskijoiksi.

Päätös

Maakuntavaltuusto valitsi ääntenlaskijoiksi valtuutettu Konsta Weberin ehdotuksesta valtuutettu Jerina Walliuksen ja valtuutettu Regina Koskisen ehdotuksesta valtuutettu Vesa Hanskin.

§ 40

Ajankohtainen katsaus maakuntavaltuustolle

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 206

Maakuntavaltuustossa pidetään ajankohtainen katsaus. Ajankohtaisen katsauksen pitää pääministeri Petteri Orpo.

Valmistelija/lisätiedot

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää, että maakuntavaltuuston kokouksessa 8.12.2025 ajankohtaisen katsauksen pitää pääministeri Petteri Orpo.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuuston ajankohtaisen katsauksen pitää pääministeri Petteri Orpo.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntavaltuuston ajankohtaisen katsauksen piti pääministeri Petteri Orpo.

Merkittiin tiedoksi, että pääministeri Petteri Orpo poistui kokouksesta klo 10.36.

§ 41

Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset

VSLDno-2025-544

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 205

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen (mv 18.5.2015) 9 §:n mukaan maakuntavaltuuston jäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja. Koska edustajainkokouksen valitsevat jäsenet Kimmo Hollmén, Olli Lintusaari, Merja Mäntty ja Jere Sedergren eivät ole valtuutettuja, heidän tilalleen on valittu uudet maakuntavaltuuston jäsenet.

Kaarinan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 22.9.2025 valinnut maakuntavaltuustoon Olli Lintusaaren tilalle uudeksi varajäseneksi Juhani Rantasen ja Kimmo Hollménin tilalle uudeksi varajäseneksi Åsa Gustafssonin.

Uudenkaupungin kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 27.10.2025 valinnut maakuntavaltuustoon Merja Männyn tilalle uudeksi varajäseneksi Laura Kontun ja Jere Sedergrenin tilalle uudeksi varajäseneksi Jussi Kosken.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Maakuntahallitus

1. merkitsee tiedoksi Kaarinan kaupungin ilmoituksen.
2. merkitsee tiedoksi Uudenkaupungin ilmoituksen.
3. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Kaarinan kaupunginvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Olli Lintusaaren tilalle uudeksi varajäseneksi Juhani Rantasen ja Kimmo Hollménin tilalle uudeksi varajäseneksi Åsa Gustafssonin.
4. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Uudenkaupungin kaupunginvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Merja Männyn tilalle uudeksi varajäseneksi Laura Kontun ja Jere Sedergrenin tilalle uudeksi varajäseneksi Jussi Kosken.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuusto

1. merkitsee tiedoksi, että Kaarinan kaupunginvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Olli Lintusaaren tilalle uudeksi varajäseneksi Juhani Rantasen ja Kimmo Hollménin tilalle uudeksi varajäseneksi Åsa Gustafssonin.
2. merkitsee tiedoksi, että Uudenkaupungin kaupunginvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Merja Männyn tilalle uudeksi varajäseneksi Laura Kontun ja Jere Sedergrenin tilalle uudeksi varajäseneksi Jussi Kosken.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 42

Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä

VSLDno-2024-374

Liitteet

1 Arviointikertomus 2024

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 197

Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä

Kuntalain 121 § mukaan "Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimienpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheutta".

Maakuntahallitus antaa arviointikertomuksesta 2024 (mv 9.6.2025 § 13) lausuntonsa ja se viedään tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan arvioinut Varsinais-Suomen liiton talouden, toiminnan ja tavoitteiden toteutumista vuonna 2024. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus perustuu kuntalakiin ja tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmaan ja käytettävissä oleviin dokumentteihin.

Yhteenvetona tarkastuslautakunta toteaa, että maakuntavaltuuston vuoden 2024 talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Liiton tulos muodostui vuonna 2024 suunniteltua paremmaksi. Talousarviovuoden 2024 tulokseksi arvioitiin muodostuvan 287 056 euroa alijäämää. Tilinpäätöksen 2024 tulos osoitti kuitenkin ylijäämää 185 960 euroa. Säästöä syntyi erityisesti henkilöstömenoissa.

Yksityiskohtaisemmassa tavoitteiden ja toiminnan tarkastelussa tarkastuslautakunta teki liiton toiminnasta huomioita ja ehdotuksia. Tarkastuslautakunnan esittämät huomiot on merkitty kursiivilla.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Kohdassa 5.2 tarkastuslautakunta suosittaa, että tilinpäätöksessä tulisi läpinäkyvämmiin erotella kuntarahoitteinen ja hankerahoitteinen toiminta ja niiden välinen kustannusten jakauma. Tällä hetkellä tilinpäätöksestä ei voi selkeästi nähdä kuntayhtymän koko kokonaisuutta.

Tilinpäätöksen selkeyttä, läpinäkyvyyttä ja luettavuutta kehitettäessä, otamme jatkossa paremmin huomioon myös kuntarahoitteisen ja hankerahoitteisen toiminnan selkeämmän erottelun.

Kohdassa 5.3 tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että työterveyshuollon kustannukset ovat kasvaneet lähes 30 %. Tähän asiaan on hyvä vakavasti kiinnittää huomiota ja selvittää asian taustoja, jos asialle on työnantajan puolelta jotain tehtävissä.

Kustannusten nousua on selvitetty yhdessä työterveyshuollon kanssa. Kustannukset ovat nousseet kaikissa laskutusryhmissä, mutta suurinta nousu on ollut korvausluokka I, eli ennaltaehkäisevän toiminnan sekä työntekijöiden työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannuksissa (+ 47 %). Työterveyspalvelut on kilpailutettu kesällä 2025 ja uusi sopimuskausi Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:n kanssa alkaa 1.1.2026. Samassa yhteydessä on pyritty hillitsemään kustannusten nousua kiinnittämällä huomiota ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuuteen.

Kohdassa 7 tarkastuslautakunta katsoo, että uudelle maakuntavaltuustolle hyväksyttäväksi tuotavien toiminnallisten tavoitteiden vuodelle 2026 tulisi olla selkeämmin muotoiltuja tavoitteita. Tavoitteiden mittaamiselle tulisi määrittää keinoja, jotta arviointikertomuksessa voidaan todentaa, millä tavalla tavoite on saavutettu. Liikennemerkkimalli on vain yksi tapa ilmaista tavoitteen täyttyminen. Muitakin tapoja, esim. laadullista arviointia, voisi olla mukana. Tarkastuslautakunta odottaa myös vuoden 2025 toimintakertomuksessa selkeämpää ilmaisutapaa, miten tavoitteisiin pääsyä on todennettu ja mitattu.

Tarkastuslautakunnan esittämä huomio on perusteltu ja pyrimme jatkossa kehittämään raportointia edelleen siten, että laadullista arviointia täydennetään määrällisillä ja ajallisesti rajatuilla mittareilla niissä tehtävissä, joissa se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Liiton toiminnalle on tyypillistä, että työmme tulokset ja vaikuttavuus näkyvät välillisesti ja pitkällä aikavälillä maakunnan elinvoimassa, kilpailukyvyssä ja asukkaiden hyvinvoinnissa. Tämän vuoksi tavoitteet on määritelty ensisijaisesti konkreettisina tehtävinä ja toimenpiteinä, jotka vievät asteittain eteenpäin strategisten päämäärien toteutumista. Konkreettisten toimenpiteiden toteutumista arvioidaan vuosittain liikennevalomallilla, josta saa helposti yleiskäsityksen suunnitellun toiminnan toteutumisesta kyseisenä vuonna.

Maankäyttö ja ympäristö

Kohdassa 5.3.3 tarkastuslautakunta katsoo, että "suurin kehittämistarve liittyy vuorovaikutuksen laatuun. Århusin sopimuksen henki, aito ja vaikuttava osallistuminen, läpinäkyvä päätöksenteko ja ristiriitojen avoin käsittely, ei toteudu täysimääräisesti. Kansalaisten ja järjestöjen on vaikea hahmottaa, miten heidän näkemyksensä vaikuttavat lopullisiin ratkaisuihin. Tiedottaminen on riittävää, mutta vuoropuhelu on liian viranomaiskeskeistä." Ja edelleen "tarkastuslautakunta pohtii, onko vuoropuhelu Varsinais-Suomen kuntien ja sidosryhmien kanssa ollut riittävää ja vastavuoroista liikennevalomallin suunnittelussa ja toteutuksessa?"

Aluesuunnittelussa kansalaisten, sidosryhmien ja muiden osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta on tarkkaan säädetty kansallisessa lainsäädännössä esimerkiksi prosessien, aineistojen ja näiden saavutettavuuden osalta. Århusin sopimuksen tavoitteena on edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuutta päätöksiin, jotka koskevat heidän elinympäristöään. Sen lisäksi, että vastuualueen prosesseissa toimitaan lain ja sopimusten edellyttämällä tavalla, osallistuu vastuualue lukuisiin eri työryhmiin ja verkostoihin, joissa liiton tehtävistä ja prosesseista pyritään viestimään.

Vaihekaavoituksen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun edetessä, huomiota on mahdollista kiinnittää entistä vaikuttavampaan viestintään ja sitä kautta lisätä yleistä tietoisuutta ja vuorovaikutusta. Tämä on osa-alue, jota on tulevana vuosina mahdollista kehittää lisää, mutta edellyttää lisäresurssin ohjaamista tähän työhön.

Edunvalvonta ja kuntapalvelut

Kohdassa 5.3.3 tarkastuslautakunta katsoo, että jatkossa vastuualueen tavoitteet voitaisiin asettaa hieman konkreettisemmalle tasolle, jolloin ne ovat paitsi helpommin mitattavia, niin myös helpommin saavutettavia ja todennettavia.

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen vastuualueen tavoitteet perustuvat osin maakuntahallituksen asettamiin vaalikauden hallitusohjelmatavoitteisiin. Tavoitteiden konkretisoimiseen voidaan kiinnittää yhä enemmän huomiota, kun tavoitteet uudistetaan vaalikaudelle 2027–2031. Vaalikauden tavoitteista johdetut tarkasteluvuoden tavoitteet, kuten liikennehankkeet, ovat kuitenkin verraten konkreettisia. Tarkasteluvuonna saatiin päätökset muun muassa Turun lentokentän ympärivuorokautisen aukiolon rahoituksesta sekä kehittämisinvestoinneista E18 kehätielle Raisioon ja Paraistenväylään Kaarinaan.

Tarkastuslautakunta on arviossaan kiinnittänyt huomiota sosiaalisen median vahvistamiseen ja liiton tunnettuuden kasvattamiseen. Varsinais-Suomen liitossa tullaan vahvistamaan viestintää erityisesti sosiaaliseen mediaan keskittyvällä määräaikaaisella kaksivuotisella resurssilla.

Valmistelija/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Maakuntahallitus antaa maakuntavaltuustolle edellä kuvatun lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus 2024 antaa aihetta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuusto merkitsee lausunnon koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 43

Talousarvio 2026 ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma

VSLDno-2025-329

Liitteet

- 1 Kuntien esitykset talousarvio 2026 ja taloussuunnitelmaluonnos 2027–2028
- 2 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 193

Maakuntahallitus 25.8.2025 on käsitellyt alustavan talousarvion ja taloussuunnitelmaluonnoksen sekä varaa jäsenkunnille mahdollisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 20 § mukaan: "Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain." Kuntien esitykset sekä lopullinen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys käsitellään maakuntahallituksessa 17.11.2025 ja viedään 8.12.2025 maakuntavaltuuston päätettäväksi. Varsinais-Suomen liiton yhteistyökomitea käsittelee talousarvion ja toimintasuunnitelmaluonnoksen syksyllä 2025.

Maakuntavaltuusto on vahvistanut vuoden 2024 tilikauden tulokseksi 185 960 euroa ylijäämää ja vuoden 2025 arvioiduksi alijäämäksi yhteensä 127 462 euroa. Nykyisillä toimintatuotoilla vuodesta 2026 arvioidaan tulevan alijäämäinen 100 633 euroa. Alijäämä suunnitellaan katettavaksi edellisten tilikausien ylijäämätilitä. Liiton toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista, joihin ei ole suunniteltu korotuksia.

Jäsenkunnille varattuun mahdollisuuteen tehdä esityksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi vastasi määräaikaan mennessä kolmetoista kuntaa.

Valmistelijat/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Elena Pekonen, talouspäälikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää esittää maakuntavaltuustolle, että

1. maakuntavaltuusto hyväksyy Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028.
2. talousarvion 2026 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden

3. maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman.

Päätös

Hallintojohtaja Petra Määttänen esitteli asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025

Maakuntavaltuusto päättää, että

1. maakuntavaltuusto hyväksyy Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028.
2. talousarvion 2026 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden
3. maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman.

Päätös

Hallintojohtaja Petra Määttänen esitteli asiaa.

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 44

Varsinais-Suomen strategia 2040+

VSLDno-2024-289

Liitteet

- 1 Varsinais-Suomen strategia 2040+
- 2 Egentliga Finlands strategi 2040+

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 196

Varsinais-Suomen strategia on maakunnan kehittämisen asiakirja, joka sisältää sekä alueen pitkän tähtäimen vision, valtuustokausittain laadittavan maakuntaohjelman että innovaatiovahvuudet tunnistavan älykkään erikoistumisen strategian. Asiakirjojen laatimista ohjaavat laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä maankäyttö- ja rakennuslaki.

Työ- ja elinkeinoministeriö on 11.9.2024 ohjeistanut uusien maakuntaohjelmien laadintaa kaudelle 2026–2029. Maakuntaohjelmien valmistelun yhteydessä maakuntien liittoja pyydettiin päivittämään myös älykkään erikoistumisen strategiansa.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ valmistelu käynnistyi syksyllä 2024. Valmistelun on koostunut kolmesta työpajasta ja neljästä tilannewebinaarista, sekä tiiviistä keskustelusta strategiatyössä mukana olevan noin 20 maakunnallisen teemaverkoston kanssa. Valmistelun eri vaiheista on tiedotettu maakuntavaltuustoa, maakuntahallitusta, maakunnan yhteistyöryhmää ja kuntajohtajakokousta, ja tuotu näiden muutosehdotukset osaksi kokonaisuutta. Valmistelua on ohjannut maakunnan avainorganisaatioiden ylimmästä johdosta kutsuttu ohjausryhmä.

Varsinais-Suomen strategia 2040+ asettaa vision Varsinais-Suomesta yhteyksien rakentajana: kiinnittämme Suomen länteen. Varsinaissuomalaiset rakentavat yhteyksiä ihmisten, toimintatapojen, liiketoiminnan ja innovaatioiden välille. Varsinais-Suomi rakentaa myös fyysisiä yhteyksiä – reittejä ja väyliä – jotka ovat edellytyksiä ideoiden kohtaamiseen ja ihmisten ja tavaroiden liikkumiselle. Tavoitteena on yhdistää Suomen ja Ruotsin pääkaupungit ja niiden yhteinen potentiaali tutkimuksessa, kehityksessä ja innovaatioissa ja kasvattaa muodostuvan suuralueen kasvua ja kilpailukykyä.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ kolme kärkitavoitetta vuoteen 2040 ovat 1) kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi, 2) ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi, ja 3) Varsinais-Suomi sinua varten. Kärkitavoitteiden avulla vahvistetaan maakunnan elinvoimaa, vetovoimaa ja pitovoimaa.

Maakuntaohjelmassa 2026–2029 määritellään yhteistyön tavoitteet (22 kpl) ja niitä toteuttavia toimia. Strategiakokonaisuutta täydentävä älykkään erikoistumisen strategia 2026–2029 esittelee maakunnan innovaatiopainopisteet: merelliset ratkaisut, vaativat terveystratkaisut, ruokainnovaatiot ja ruokaturva, älykkäät ratkaisut ja talouden kestävyysiirtymä. Strategiaan kuuluu vaikutusten arviointi (SOVA),

ja strategian valmistelusta tehty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka on nähtävissä Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ luonnos laitettiin maakuntahallituksen päätöksellä yleisesti nähtäville 28.8.–20.10.2025. Lausuntoja ja kommentteja saatiin noin 60 kappaletta: yli 50 lausuntoa organisaatioilta ja joitakin kommentteja asiantuntijoilta ja yksityishenkilöiltä. Lausuntojen pääkohdat ovat:

- strategialuonnos on monipuolinen, kattava ja huolellisesti laadittu kokonaisuus
- strategian visio on osuvasti muotoiltu, ja maakunnan organisaatioiden on mahdollista löytää siihen ja kärkitavoitteisiin oma näkökulmansa ja toteuttamistapansa
- tarkistettavia ja/tai vahvistettavia teemoja:
- maakunnan yrityskehityksen monimuotoisuus ja erityisesti pk-yritysten rooli
- olemassa olevan väestön työllistymisen tukeminen
- tutkimus- ja innovaatiojärjestelmien ja -keskittymien merkitys
- liikunnan, luonto- ja maaseutumatkailun huomiointi
- turvallisuuskäsitteistön tarkistaminen
- kulttuuriympäristö ja kulttuuriperinteen merkitys
- Saaristomeren ainutlaatuisuuden esiin nostaminen
- ilmastonmuutos ja sen hillitseminen / siihen sopeutuminen
- maaseutualueiden merkitys
- SOVA-arviointia tulee täydentää erityisesti mahdollisten haitallisten vaikutusten arvioinnin osalta sekä ohjelmakauden aikaisten vaikutusten seurannan osalta

Edellä mainitut kommentit on huomioitu ja strategiaa täydennetty näiltä osin. Lisäksi on huomioitu lukuisia pienempiä täydennyksiä tai muotoilutoiveita, osa näistä stilistisiä.

Osa lausunnoissa esiin nostetuista asioista kuuluu muihin asiakirjoihin, kuten liikennejärjestelmäsuunnitelmaan tai ilmastotiekarttaan, jolloin niitä ei ole toistettu maakuntastrategiassa. Strategiaan ei myöskään ole lisätty yksittäisiä hankkeita, organisaatioita tai tapahtumia (pl. toimijakuvaus), joihin palataan toteuttamisvaiheen suunnittelussa.

On tärkeää huomioida, että strategia ohjaa vahvasti erityisesti viranomaisten toimintaa ja näiden allokoimaa rahoitusta. Strategian toimeenpano perustuu yhteistyölle ja strategiaa varten yhdessä sidosryhmien kanssa laadituille tavoitteille.

Maakuntavaltuustot hyväksyvät nyt valmisteltavat maakuntastrategiat vuoden 2025 viimeisessä valtuustossa.

Valmistelijat/lisätietoja

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Salla-Maria Lauttamäki, kehittämispäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

1. Maakuntahallitus päättää esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy Varsinais-Suomen strategian 2040+.
2. Maakuntahallitus valtuuttaa liiton viraston tekemään tarvittavat stilisoinnit luonnokseen ennen sen lähettämistä maakuntavaltuustolle.

Päätös

Maakuntajohtaja Jyri Arponen ja kehittämispäällikkö Salla-Maria Lauttamäki esittelivät asian.

Ehdotus hyväksyttiin.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuusto päättää hyväksyä Varsinais-Suomen strategian 2040+.

Päätös

Maakuntajohtaja Jyri Arponen esitteli asiaa.

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin tiedoksi, että Kaija Hartiala poistui kokouksesta klo 11.01 ja hänen varajäsenensä Veera Sahlberg saapui kokoukseen klo 11.04.

Merkittiin tiedoksi, että Sara Koironen poistui kokouksesta klo 12.02.

Merkittiin tiedoksi, että Mervi Uusitalo-Heikkinen poistui kokouksesta klo 12.11.

Merkittiin tiedoksi, että Juha Heikkilä poistui kokouksesta klo 12.21.

§ 45

Maakunnan tila syksy 2025 -katsaus

VSLDno-2025-542

Liitteet

1 Maakunnan tila syksy 2025

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 206

Varsinais-Suomen liitossa laaditaan kaksi kertaa vuodessa katsaus maakunnan viimeaikaisesta kehityksestä. Syksyn 2025 katsauksessa lanseerataan aiempien väestö- ja työllisyyskatsausten rinnalle uusi ympäristökatsaus, joka julkaistaan jatkossa jokaisessa Maakunnan tila -katsauksessa. Ensimmäisessä ympäristökatsauksessa keskitytään ensisijaisesti ilmastopäästöjen kehitykseen. Lisäksi katsauksessa pureudutaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan viimeaikaiseen kehitykseen Varsinais-Suomessa.

Valmistelija/lisätietoja

Antti Vasanen, tietopalvelupäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää, että katsaus esitellään maakuntavaltuustolle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025.

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuusto merkitsee Maakunnan tila syksy 2025 -katsauksen tiedoksi.

Päätös

Tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen esitteli asiaa.

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin tiedoksi, että Ismo Söderling poistui kokouksesta klo 12.30.

Merkittiin tiedoksi, että Kurt Lundqvist poistui kokouksesta klo 12.31.

§ 46

Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 2024

VSLDno-2025-543

Liitteet

- 1 Siirtämispäätökset 2024
- 2 Siirtämispäätökset 20.8.1993 alkaen

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 208

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 2 §:n mukaan toimivallan siirtämispäätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelo annetaan tiedoksi maakuntavaltuustolle vuosittain syyskokouksessa. Luetteloa koskevat maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan päätökset ovat nähtävinä verkkosivulla varsinais-suomi.fi. Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 20.8.1993 alkaen on nähtävänä kokouksessa.

Valmistelija/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa luettelon toimivallan siirtämispäätöksistä vuodelta 2024 maakuntavaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025

Maakuntahallituksen ehdotus

Maakuntavaltuusto merkitsee luettelon toimivallan siirtämispäätöksistä vuodelta 2024 tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 47

Sidonnaisuusilmoitukset ja sidonnaisuusrekisteri 2025

VSLDno-2025-156

Liitteet

1 Sidonnaisuusilmoitukset 24.11.2025

Tarkastuslautakunta 5.11.2025 § 65

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan yhtenä tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Kuntalaki 84 §:

”Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.”

Varsinais-Suomen liiton sidonnaisuusrekisteri on Aimoa-palvelulla kerätty rekisteri liiton verkkosivuilla [Meistä: päätöksenteko - sidonnaisuusrekisteri](#).

Sidonnaisuusilmoitusten ja -rekisterin laadinnassa noudatetaan Kuntaliiton ohjeistusta.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Kati Kemppinen, palkanlaskija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Tarkastuslautakunta

1. hyväksyy tehdyt sidonnaisuusilmoitukset.
2. toteaa henkilöt, jotka eivät ole tehneet ilmoitusta.
3. päättää viedä hyväksytyn sidonnaisuusraportin maakuntavaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa syysvaltuustossa.

Päätös

Palkanlaskija Kati Kemppinen esitteli asian.

Tarkastuslautakunta

1. päätti hyväksyä tehdyt sidonnaisuusilmoitukset
2. totesi henkilöt, jotka eivät ole tehneet ilmoitusta
3. päätti viedä hyväksytyn sidonnaisuusraportin maakuntavaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa syysvaltuustossa. Kuluvan vuoden osalta sidonnaisuusraportti viedään maakuntahallitukselle 8.12.2025 pidettävään kokoukseen tiedoksi.

Ehdotus

Maakuntavaltuusto 8.12.2025.

Tarkastuslautakunnan ehdotus

Maakuntavaltuusto merkitsee tiedoksi sidonnaisuusraportin vuodelta 2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 48**Valtuustoryhmän tai valtuutetun aloitteet**

Varsinais-Suomen liiton hallintosääntö 108 § kuuluu seuraavasti:

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskeissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä maakuntahallituksen valmisteltavaksi. Maakuntavaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu. Maakuntahallituksen on vuosittain maakuntavaltuuston ensimmäisessä kokouksessa esitettävä maakuntavaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja maakuntahallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita maakuntavaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Maakuntavaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Ehdotus

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja ottaa aloitteet vastaan ja maakuntavaltuusto päättää käydäanko aloitteista lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

Päätös

Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti seuraavan aloitteen:

Valtuustoaloite esteettömän kulkusillan säilyttämiseksi Kurjenrahkan kansallispuistossa – maakunnallisen yhteistyöhankkeen käynnistäminen

Kurjenrahkan kansallispuisto on Varsinais-Suomen suurin suojeltu suoalue ja yksi maakunnan merkittävimmistä luontomatkailun vetovoimatekijöistä. Puisto on osa laajaa Kuhankuonon retkeilyreitistöä, joka yhdistää useita Varsinais-Suomen kuntia ja tarjoaa laajat mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen ja virkistäytymiseen.

Kurjenrahkan esteetön Karpalopolku on Varsinais-Suomen ainoita täysin esteettömiä reittejä kansallispuistoalueilla. Se mahdollistaa luonnossa liikkumisen myös liikuntarajoitteisille, ikäihmisille, lapsiperheille ja apuvälineitä käyttäville henkilöille. Reitin yhteydessä sijaitseva noin 170 metriä pitkä kulkusilta mahdollistaa pääsyn Savojärven laiturille ja järvimaisemiin. Ilman siltaa esteetön pääsy vesirajalle olisi jyrkän maaston vuoksi käytännössä mahdotonta.

Kurjenrahka on erittäin suosittu retkikohde, jossa vierailee vuosittain kymmeniä tuhansia kävijöitä – esimerkiksi vuonna 2020 kävijämäärä nousi lähes 100 000:een. Esteettömän reitin ja sillan säilyttäminen on näin ollen maakunnallisesti merkittävä kysymys: se vahvistaa yhdenvertaisuutta, tukee kestävästä matkailusta ja lisää Varsinais-Suomen luontokohteiden saavutettavuutta.

Kurjenpesän palvelupisteen julkaiseman tiedon mukaan sillan kuntokartoituksessa on todettu rakenteiden olevan niin huonokuntoisia, ettei niitä voida enää turvallisesti käyttää. Ilman uudelleenrakentamista yhteys esteettömälle rantareitille joudutaan sulkemaan, mikä merkitsisi ainutlaatuisen saavutettavan luontokohteen menetystä.

Koska Kurjenrahkan kansallispuisto sijaitsee usean kunnan rajalla, ratkaisu sillan säilyttämiseksi löytyy kuntien välisellä ja maakunnallisella yhteistyöllä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää, että Varsinais-Suomen liitto käynnistää ja koordinoi maakunnallisen yhteistyöhankkeen, jonka tavoitteena on:

1. Selvittää ja toteuttaa Kurjenrahkan esteettömän kulkusillan uudelleenrakentaminen,
2. Edistää hankkeelle rahoituksen saamista esimerkiksi EU-hankkeiden, ympäristö- ja matkailutukien tai muiden yhteishankkeiden kautta,
3. Vahvistaa Varsinais-Suomen kuntien yhteistyötä esteettömien luontokohteiden kehittämisessä osana maakunnan matkailustrategiaa.

Kyse ei ole vain yksittäisestä rakenteesta, vaan koko Varsinais-Suomen matkailu- ja hyvinvointipalveluja tukevasta investoinnista – mahdollisuudesta varmistaa, että luonto ja sen elämykset ovat saavutettavissa kaikille.

§ 49

Valtuutetun kyselyt

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön § 110 mukaan valtuutetulla on oikeus esittää maakuntahallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään kahden minuutin pituisia kysymyksiä kuntayhtymän hallintoa ja taloutta koskevista asioista.

Maakuntavaltuusto päätti kokouksessaan 18.9.2017 § 34, että valtuutetun kyselyt esitetään maakuntavaltuuston kokouksen viimeisenä asiakohtana ennen kokouksen päättämistä.

Ehdotus

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja toteaa valtuutettujen kyselyt ja maakuntahallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin.

Päätös

Todettiin, että kyselyitä ei ollut.

Kunnallisvalitus

§41, §43

Kunnallisvalitusohje

Päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Turun hallinto-oikeudelta.

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen, kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitus voidaan tehdä seuraavana arkipäivänä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Jäsenkuntien ja kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §).

Valituksen sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava valitusviranomaiselle.

Valituskirjassa on ilmoitettava

1. valittajan nimi, ammatti, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
2. päätös, johon haetaan muutosta
3. miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
4. muutosvaatimuksen perusteet

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

1. päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

-
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaisille

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Valituskirjelmä on jätettävä postiin niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Valittajan tulee tarkastaa valitusviranomaisen kirjaamon aukiolo ja toimittaa valitus ajoissa. Jos valitus toimitetaan sähköisenä, on valittajan vastuulla tarkastaa valitusviranomaisen ohjeet sähköisen valituksen jättämisajasta.

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4
PL 32
20101 TURKU

Sähköposti: [turku.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:turku.hao(at)oikeus.fi)
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Muutoksenhakukielto

§37, §38, §39, §40, §42, §44, §45, §46, §47, §48, §49

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.